8 Οκτωβρίου 2014

Ο παππάς της Σπιναλόγκα

Ορθοδοξία και Ορθοπραξία / Ορθόδοξη πίστη

Έγινε πολύς λόγος για το νησί της Σπιναλόγκα, με αφορμή το ομώνυμο βιβλίο με τίτλο «Το νησί», της Αγγλίδας Victoria Hislop.

Ένα από τα ιστορικά στοιχεία που πληροφορούμαστε είναι ότι οι χανσενικοί που κατοικούσαν στη Σπιναλόγκα ήταν οργισμένοι με τον Θεό, για το λόγο ότι η ασθένειά τους ήταν μια μεγάλη και αφόρητη δοκιμασία. Ένας Γεραπετρίτης παπάς τόλμησε να τους επισκεφθεί κάποτε και να λειτουργήσει στον Άγιο Παντελεήμονα, που υπήρχε και ρήμαζε στο νησί, συντροφιά με τους νέους του κατοίκους. Λένε πως στην πρώτη Λειτουργία δεν πάτησε ψυχή.

Οι λεπροί άκουγαν πεισμωμένοι από τα κελιά τους την ψαλμωδία, κι άλλοτε την σκέπαζαν με τα βογκητά τους κι άλλοτε με τις κατάρες τους. Ο ιερέας όμως ξαναπήγε. Στην δεύτερη τούτη επίσκεψη ένας από τους ασθενείς πρόβαλε θαρρετά στο κατώφλι του ναού.

– Παπά, θα κάτσω στην Λειτουργία σου μ' έναν όρο όμως. Στο τέλος θα με κοινωνήσεις. Κι αν ο Θεός σου είναι τόσο παντοδύναμος, εσύ μετά θα κάμεις την κατάλυση και δεν θα φοβηθείς τη λέπρα μου.

Ο ιερέας έγνευσε συγκαταβατικά. Στα κοντινά κελιά ακούστηκε η κουβέντα κι άρχισαν να μαζεύονται διάφοροι στο πλάι του ναού, εκεί που ήταν ένα μικρό χάλασμα, με λιγοστή θέα στο ιερό. Παραμόνευσαν οι χανσενικοί στο τέλος της Λειτουργίας κι είδαν τον παπά δακρυσμένο και γονατιστό στην Ιερή Πρόθεση να κάνει την κατάλυση.

Πέρασε μήνας. Οι χανσενικοί τον περίμεναν. Πίστευαν πως θά 'ρθει τούτη τη φορά ως ασθενής κι όχι ως ιερέας. Όμως ο παπάς επέστρεψε υγιής και ροδαλός κι άρχισε με ηθικό αναπτερωμένο να χτυπά την καμπάνα του παλιού ναΐσκου. Έκτοτε και για δέκα τουλάχιστον χρόνια η Σπιναλόγκα είχε τον ιερέα της. Οι χανσενικοί αναστύλωσαν μόνοι τους της εκκλησία και συνάμα αναστύλωσαν και την πίστη τους. Κοινωνούσαν τακτικά και πάντα κρυφοκοίταζαν τον παπά τους την ώρα της κατάλυσης, για να βεβαιωθούν πως το "θαύμα της Σπιναλόγκα" συνέβαινε ξανά και ξανά.

Το 1957, με την ανακάλυψη των αντιβιοτικών και την ίαση των λεπρών, το λεπροκομείο έκλεισε και το νησί ερημώθηκε. Μόνο ο ιερέας έμεινε στο νησί ως το 1962, για να μνημονεύει τους λεπρούς μέχρι 5 χρόνια μετά το θάνατό τους. Ιδού, λοιπόν, ένας σύγχρονος αθόρυβος ήρωας, που δεν τιμήθηκε για το έργο του από κανέναν, και που -αν προσέξατε- δεν παραθέσαμε το όνομά του γιατί απλά δεν το γνωρίζουμε! Το γνωρίζει όμως -σίγουρα- ο Θεός! Κι αυτό μας αρκεί!

ΑΦΗΓΗΣΗ

Ήμουνα λεπρός. Έζησα στη Σπιναλόγκα πολλά χρόνια. Η κατάστασή μας ήταν φρικτή. Η αρρώστια παραμόρφωνε τα πρόσωπά μας, έτρωγε τα άκρα μας. Πολλοί λεπροί ήταν χωρίς φρύδια, χωρίς μάτια, χωρίς μύτη, χωρίς χείλη, χωρίς δάκτυλα χεριών και ποδιών. Πολλών το σώμα σκεπαζόταν από μια φρικτή κρούστα. Οι πληγές ξερνούσαν πολλές φορές ακαθαρσίες και έτσι κολλούσε το σώμα με τα ρούχα. Και είχαν οι πληγές μια τρομερή βρώμα από πύο! Η ιατρική περίθαλψη ήταν ασήμαντη. Υπήρχε στο νησί ένας γιατρός και ήμαστε οι άρρωστοι περίπου εξακόσιοι! Και δεν έφταναν αυτά. Ζούσαμε οι περισσότεροι σε σπίτια μικρά, υγρά και ανήλια.

Ο φόβος της μόλυνσης έκανε όλους τους υγιείς ανθρώπους να μην τολμούν να μας πλησιάσουν. Ήταν τούτο κάτι ανώτερο από τις δυνάμεις τους. Δεν μπορούσε η ψυχή να νικήσει τη σάρκα.

Ο γιατρός, οι νοσοκόμες, οι άλλοι δημόσιοι υπάλληλοι και οι γυναίκες, που έπλυναν τα ρούχα μας, άφηναν το νησί της φρίκης λίγο πριν τη δύση του ηλίου και πήγαιναν με βενζινάκατο στην Πλάκα, που ήταν δυτικά και απέναντι της Σπιναλόγκας. Φεύγοντας έκλειναν την πελώρια πύλη του βενετσιάνικου τείχους, που χώριζε την αποβάθρα από το χωριό μας. Και μέναμε οι λεπροί ολομόναχοι.

Συντροφιά με τη μοίρα μας! Η απομάκρυνσή τους βέβαια από το νησί ήταν δικαιολογημένη. Έπρεπε να ζήσουν μερικές ώρες μακριά από το «νησί των ζωντανών νεκρών», όπως αποκαλούσαν τη Σπιναλόγκα τότε δημοσιογράφοι των αθηναϊκών εφημερίδων.

Τις δύσκολες ώρες όλοι μας, όταν δεν μπορούμε να σταθούμε όρθιοι με τα μάτια καρφωμένα στο συνάνθρωπό μας, γονατιστοί στρέφομε τα μάτια μας προς τα άνω. Και εμείς, βρισκόμενοι στη Σπιναλόγκα, στο Γολγοθά του ανθρώπινου πόνου, πηγαίναμε στην εκκλησία του Αγίου Παντελεήμονα και στην εκκλησία του Αγίου Γεωργίου και προσευχόμαστε σιωπηλά. Νιώθαμε όλοι την ανάγκη ενός ιερέα. Εκείνος μόνο θα μπορούσε να μας παρηγορήσει με το λόγο του Θεού, να μας συμπαρασταθεί πνευματικά. Όμως ιερέας ερχόταν στο νησί μας από την Ελούντα μόνο δύο φορές το μήνα. Ερχόταν Σαββατόβραδο, έκανε τον εσπερινό και έφευγε. Ερχόταν πάλι την επόμενη μέρα, τελούσε τη Θεία Λειτουργία και έφευγε. Ερχόταν και άλλες φορές. Τότε όμως ερχόταν από αναπότρεπτη ανάγκη, για να κηδέψει τους νεκρούς μας!

Κάποια μέρα καθόμαστε μερικοί άντρες στην αυλή του καφενείου μας, που ήταν κοντά στην πύλη. Τότε πιο πέρα φάνηκε ένας ιερέας. Καταλάβαμε όλοι μας ότι ήρθε στο νησί, για να λειτουργήσει. Μόλις μας είδε ήρθε κοντά μας. Μας καλημέρισε με εγκαρδιότητα. Όλοι μας όρθιοι και με ελαφρά υπόκλιση τον καλωσορίσαμε. Κανένας μας όμως δεν έτεινε το χέρι του, για να τον χαιρετήσει. Ο λεπρός δεν πρέπει να χαιρετά με χειραψία. Κι αυτό, για να μη μεταδώσει την καταραμένη του αρρώστια. Τότε εκείνος μας χαιρέτησε όλους με χειραψία! Μας είπε απλά ότι θα μείνει κοντά μας, για να μας βοηθάει στην εκπλήρωση των χριστιανικών μας καθηκόντων. Η συγκίνησή μας ήταν μεγάλη.

Την άλλη μέρα πήγαμε στην εκκλησία του Αγίου Παντελεήμονα. Παρακολουθήσαμε όλοι, άντρες, γυναίκες και παιδιά, με κατάνυξη τη Θεία Λειτουργία, που τελούσε με δωρική απλότητα και απροσμέτρητη ευσέβεια. Την Κυριακή αυτή δεν μεταλάβαμε. Δεν είχαμε ενημερωθεί έγκαιρα για την τέλεση της Θείας Λειτουργίας και δεν είχαμε νηστέψει. Στο τέλος της Λειτουργίας πήραμε από το χέρι του αντίδωρο. Και παίρνοντας το αντίδωρο του φιλούσαμε όλοι το χέρι! Ήταν κάτι που το επιδίωξε ο ίδιος. Καθώς έδινε το αντίδωρο, πλησίαζε το χέρι του στο στόμα μας. Όλων μας τα μάτια βούρκωσαν από συγκίνηση. Πριν έρθει εκείνος, το

αντίδωρο το παίρναμε από ένα καλαμόπλεχτο πανέρι που τοποθετούσε ο νεωκόρος στο παγκάρι.

Την επόμενη Κυριακή πήγαμε σχεδόν όλοι στην εκκλησία. Η εκκλησία ήταν κατάμεστη, το ίδιο και το προαύλιό της. Τη μέρα αυτή μεταλάβαμε όλοι. Στο τέλος της Θείας Λειτουργίας είδαμε τον ιερέα μας να καταλύει ο,τι είχε απομείνει στο Άγιο Ποτήριο από τη μετάληψή μας! Ανοίξαμε όλοι τα ματιά μας από έκπληξη. Νομίζαμε ότι ονειρευόμαστε. Χοντρά και καυτά δάκρυα ανάβρυσαν από τα μάτια μας. Ο προηγούμενος ιερέας ο,τι απέμενε από τη μετάληψή μας -ασφαλώς κατά θεία οικονομία- το έχυνε στο χωνευτήρι.

Ο ιερομόναχος Χρύσανθος έμενε κοντά μας νύκτα και μέρα. Και έμεινε κοντά μας δέκα χρόνια! Τα χρόνια αυτά εκδήλωσε σε όλους μας όχι μόνο την αγάπη της γλυκύτητας, αλλά και την αγάπη της ευποιίας. Μας επισκεπτόταν στα σπίτια μας. Μας καθοδηγούσε όλους. Ενίσχυε με τα λίγα χρήματα που είχε τους φτωχούς. Και έκανε τούτο τηρώντας το «μη γνώτω η αριστερά σου τι ποιεί η δεξιά σου» (Ματθ. ΣΤ΄, 3). Ευγνωμονώ, όπως και όλοι οι άρρωστοι της Σπιναλόγκας, τον πατέρα Χρύσανθο για...

Δεν ολοκλήρωσε όμως τη φράση του. Ξέπασε σ᾽ ένα βουβό κλάμα.

ΔΕΛΤΙΟΝ ΤΑΥΤΟΤΗΤΟΣ

ΤΑΥΤΟΤΗΤΑ

ΙΕΡΟΜΟΝΑΧΟΣ

ΕΛΛΗΝΙΚΗ

Η Αστυνομική Ταυτότητα του ιερομονάχου Χρυσάνθου, όπου αναγράφεται ως κατοικία του η Σπιναλόγκα.

Ο πατήρ Χρύσανθος, κατά κόσμον Ματθαίος Κατσουλογιαννάκης, γεννήθηκε στα Έξω Μουλιανά της Επαρχίας Σητείας στις 15 Ιουλίου 1893. Παρακολούθησε μαθήματα της έκτης τάξης του δημοτικού σχολείου χωρίς να πάρει απολυτήριο. Ο επίσκοπος Ιεράς και Σητείας Αμβρόσιος τον έκρινε μοναχό το 1911 και τον τοποθέτησε στη Μονή Τοπλού. Στις 20 Ιανουαρίου τον χειροτόνησε ιεροδιάκονο και στις 26 Σεπτεμβρίου 1920 ιερομόναχο. Το 1941, έπειτα από αίτησή του, ο επίσκοπός του Φιλόθεος Μαζοκοπάκης τον μετέθεσε στην Μονή Φανερωμένης Ιεράπετρας. Εξεδήμησε εις Κύριον στις 3 Απριλίου 1972 και ενταφιάσθηκε στη Μονή Τοπλού.

Πηγές:*roykoymoykoy.blogspot.gr-www.sitiapress.gr- ahdoni.blogspot.gr*